
Beretning afgivet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 3. oktober 2008

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at højne borgernes it-kundskaber

[af Morten Messerschmidt (DF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 8. januar 2008 og var til 1. behandling den 5. februar 2008. Beslutningsforslaget blev herefter henvist til behandling i Videnskabsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til videnskabsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, KF, DF og RV) mener, at ambitionen om, at alle danskere – uanset alder, uddannelsesmæssig baggrund eller geografisk tilhørsforhold – skal have del i den digitale udvikling, er ambitiøs.

Flertallet har noteret sig, at regeringen har lanceret et it-barometer for at følge udviklingen i borgernes it-færdigheder. Den seneste barometermåling viste, at knap to ud af tre danskere har gode eller meget gode almene it-færdigheder, mens der kan være brug for at iværksætte målrettede initiativer over for de mest »it-svage« grupper.

Flertallet noterer sig, at der er behov for en fortsat bred samfundsmæssig indsats for en styrkelse af de it-færdigheder, som vi allerede ser i samfundet i dag. Dette skal ske ved at synliggøre gevinster ved it for den enkelte og inspirere til at videreudvikle den enkeltes it-færdigheder.

It spiller en central rolle i udviklingen af det danske velfærdssamfund. Flertallet forventer derfor, at de 3 mia. kr., der er afsat til investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer, også bruges til at understøtte en udbredelse af nye digitale løsninger, der samtidig løfter it-færdighederne blandt medarbejderne i den offentlige sektor, ikke mindst inden for ældre-, børne- og ungeområdet.

Den nye teknologi kunne f.eks. omfatte anvendelse af telemedicin og -medicinering, digitale løsninger for kronisk syge (digital overvågning af f.eks. pacemakere m.v.), grøn it, f.eks. brug af videokonferencer mellem de offentlige myndigheder og mellem borgerne og kommunen, samt håndholdte mobile enheder i hjemmeplejen.

Udviklingen af danskernes it-færdigheder bør tage udgangspunkt i relevante og brugervenlige digitale løsninger. Det kan f.eks. være løsninger, der giver den enkelte frihed i hverdagen og er med til at frigøre ressourcer til værdi- og velfærdsskabende aktiviteter. I den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2007-2010 har regeringen, KL og Danske Regioner afsat 270 mio. kr. til bl.a. at udvikle digitale løsninger til offentlige servicen såsom en sms-løsning, hvor borgere og virksomheder kan

modtage påmindelser om aftaler med det offentlige, og en digital dokumentboks til at modtage breve elektronisk. Kommunikationen mellem borgerne og det offentlige skal foregå via de medier, borgerne i forvejen bruger, hvad enten det er mails, portaler, sms'er eller chats.

Derfor er det væsentligt, at danskerne har mulighed for at teste egne it-færdigheder og har adgang til fokuserede kurser og aktiviteter, hvor den enkelte har mulighed for at styrke sine færdigheder.

I relation til regeringens indsats for at højne danskernes it-færdigheder fokuseres der bl.a. på at møde borgerne dér, hvor de er, og at bevidstgøre om behov samt motivere og inspirere til at videreudvikle den enkeltes it-færdigheder. Eksempelvis skal der udvikles e-lærings-programmer om bl.a. selvbetjeningsløsninger, som kan anvendes hjemme i dagligstuen, f.eks. på pc eller via digitalt tv, samt it-støttede læringsforløb, som har til formål at gøre borgerne i stand til at færdes sikkert på internettet og høste gevinsterne af det øgede udbud af digitale selvbetjeningsløsninger. Udviklingen og udbredelsen af undervisningsprogrammer bør ske i et samarbejde mellem staten og kommunerne, frivillige organisationer og erhvervsvirksomheder.

De ældre er en gruppe, som bør gives særlig opmærksomhed. En udvikling, der bør understøttes, er f.eks. den store indsats rundt om i landet, hvor ældre med kyndig rådgivning i regi af ældreorganisationerne – og i deres eget tempo – kan lære mere om it. Trygheden ved at anvende de digitale løsninger er en vigtig faktor i denne forbindelse. Den årlige offentlige-private kampagne netsikker nu! satte netop i 2007 fokus på en styrkelse af de ældres tryghed ved og kompetencer til at anvende it. I samarbejde med bl.a. Ældremobiliseringen blev der afholdt særlige it-kurser for ældre.

Herudover skal der være fokus på børn og unge. Derfor anerkender flertallet, at regeringen i forbindelse med den nationale strategi for e-læring har sat særligt fokus på e-lærings-universer for børn og unge, der samtidig skal være medvirkende til at styrke interessen for emner som naturvidenskab og sprog. I uddannelsessektoren bør tilegnelse af it-færdigheder være en integreret del af undervisningen inden for alle dele af det danske uddannelsessystem lige fra folkeskolen og til universitetsuddannelserne. Der er stor forskel på de enkelte skolars og kommuners evne til at integrere it i undervisningen. De skoler og kommuner, der ikke er så gode til at integrere it i undervisningen, bør have mulighed for at lære af de dygtige skoler.

Flertallet konstaterer, at en treårig pulje til it i folkeskolen (ITIF) på 500 mio. kr. netop er afsluttet. Puljen har haft fokus på at give de yngre elever et digitalt løft i form af støtte til indkøb af computere til og med 3. klasse. Dertil kommer udarbejdelsen af digitale læremidler. Endvidere støtter Det Strategiske Forskningsråds programkomité for det kreative og innovative samfund initiativet »Serious games on a Global Market Place« (anvendelse af computerbaserede læringsspil i undervisningen) med cirka 13 mio. kr. Projektet er et samarbejde mellem private virksomheder og flere universiteter og er forankret på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.

Desuden er der i 2008 udmøntet en pulje på ca. 7 mio. kr. til ni nye e-lærings-projekter ved fem danske universiteter.

Endelig skal it og e-læring være en integreret del af de kompetenceudviklingstilbud, der findes på det danske arbejdsmarked. Det gælder også for borgere, der af forskellige årsager står uden for arbejdsmarkedet. En mere udbredt anvendelse af e-læring i forbindelse med generel kompetenceudvikling skal være med til at højne danskernes it-færdighedsniveau.

Hvis vi skal inspirere unge til at blive fagligt dygtige og kunne anvende viden kreativt og innovativt, er der behov for et samarbejde mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner.

Som led i det målrettede arbejde med at udvikle danskernes it-færdigheder er der etableret samarbejder med en lang række organisationer om et it-pædagogisk koncept, som er målrettet alle, der beskæftiger sig med formidling og læring inden for it. Samarbejdet skal supplere og styrke den brede vifte af tilbud, der allerede udbydes rundt om i landet i dag. Det it-pædagogiske koncept sætter organisationerne i stand til at udarbejde relevant undervisningsmateriale om it og sikre, at deres egne medarbejdere kan undervise borgerne i it på et højt pædagogisk niveau. Således bidrager samarbejdet til, at organisationerne stiller relevante og nyttige undervisningstilbud om it til rådighed for

borgerne. Dette netværkssamarbejde er i vækst, og der udvikles undervisningsmateriale, der vil blive offentliggjort på nettet, så undervisere i it i hele landet kan dele undervisningsmateriale og erfaringer med hinanden, og så borgerne også selv kan lære mere via nettet.

Endelig spiller bibliotekerne en central rolle i den generelle oplysning af danskerne. Det gælder også med hensyn til danskernes it-færdigheder. Der er i dag en lang række biblioteker, der tilbyder kurser i it med udgangspunkt i områder som slægtsforskning på internettet, brug af bibliotekernes søgesystemer, e-mail for begyndere, internet for begyndere, anvendelse af søgemaskiner og Borger-service på internettet. De danske biblioteker har også været helt i front, når det gælder om at stille tekster og andet indhold til rådighed for alle danskere, også synshandikappede og ordblinde. Denne udvikling bør også fortsætte fremover, så it gøres tilgængelig for alle.

Hvor det er relevant, kan it og gode it-færdigheder være med til at skabe mere velfærd og valgfrihed.

I andre lande i Europa bruger borgerne i høj grad it til at give deres mening til kende over for politikerne.

Et mindretal i udvalget (S, SF og EL) konstaterer, at mens it dag for dag kommer til at spille en større og større rolle i vores samfund, er en meget stor del af befolkningen afskåret fra de mange it-muligheder, som allerede eksisterer og i endnu større omfang vil findes i fremtiden. Konsekvenserne af dette vil være, at en stor del af befolkningen risikerer at blive koblet af udviklingen, sådan at det øgede fokus på it er med til at skabe øget ulighed i Danmark. Hertil kommer, at et sådant efterslæb vil forringe Danmarks muligheder for at udnytte det potentiale, som fremtidens it giver.

Regeringens systematiske udhuling af den offentlige sektor har gjort det umuligt at foretage de fornødne investeringer for kommunale tilbud, biblioteker, væresteder og andre steder, hvor de it-svage borgere kunne opsøge it-kundskaber. Dertil eksisterer der et stort efterslæb med hensyn til læreres uddannelse og efteruddannelse på dette område.

Derfor ønsker mindretallet, at Folketinget pålægger regeringen at fremlægge en detaljeret plan for, hvordan danskernes it-færdigheder forbedres, med udgangspunkt i den rapport som Teknologik Institut i marts 2007 udarbejdede for IT- og Telestyrelsen.

P. u. v.

MARIANNE JELVED

formand

Oversigt over bilag vedrørende B 30

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
2	1. udkast til betænkning
3	1. udkast til beretning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 30

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om inddragelse af Folketingets partier i den videre proces, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå